

KÖY OKULLARI VE ENSTİTÜLERİ TEŞKİLAT KANUNU¹

Kanun Numarası : 4274
Kabul Tarihi : 19/6/1942
Yayımlandığı Resmî Gazete: Tarih: 25/6/1942 Sayı: 5141
Yayımlandığı Düstur : Tertip: 3 Cilt: 23 Sayfa: 580

BİRİNCİ BÖLÜM Teşkilat

A) Okullar ve İdareleri

Madde 1 - 6 – (Mülga: 27/1/1954 - 6234/12 md.)

B) Disiplin Kurulları

Madde 7 – Valilik merkez kazasıyla diğer kazalara bağlı köylerin eğitimleriyle ilköğretmen okullarında mezun öğretmenlerin disiplin işlerine bakmak üzere, teftiş bölgesi müfettişinin - bulunmadığı takdirde maarif memurunun - başkanlığında her kaza merkezinde beşer üyeli birer (Kaza, köy öğretmenleri ve eğitimleri disiplin kurulu) teşkil edilir. Bu kurulun üyeleri şunlardır:

- 1 - Merkez kazası başöğretmenlerinden bölge ilköğretim müfettişinin göstereceği üç namzet arasından maarif müdürünün seçeceği bir başöğretmen;
- 2 - Kaza içindeki bölgelerde çalışan gezici öğretmenlerle gezici başöğretmenler arasından maarif müdürlüklerince seçilecek bir gezici öğretmen veya gezici başöğretmen;
- 3 - Kaza köylerinde çalışan eğitimci ve öğretmenlerin aralarından seçecekleri bir eğitimci ve bir öğretmen.

Madde 8 – Her valilik merkezinde maarif müdürünün veya muavininin başkanlığında gezici öğretmenlerle gezici başöğretmenlerin disiplin işlerine bakmak ve yedinci maddedeki kurulun kararları için ikinci derecede tetkik mercii olmak üzere beşer üyeli bir (Valilik köy öğretmen ve eğitimleri disiplin kurulu) teşkil edilir. Bu kurulun üyeleri şunlardır:

- 1 - Merkez kazası bölge ilköğretim müfettişi;
- 2 - Valiliğin bütün kazalarında vazife gören gezici öğretmen ve gezici başöğretmenlerin kendi aralarından seçecekleri iki namzetten vekillikçe seçilecek bir gezici öğretmen veya gezici başöğretmen;
- 3 - Merkez kazası köy eğitimci ve öğretmenlerinin kendi aralarından seçecekleri ikişer namzetten maarif müdürünün seçeceği bir eğitimci, bir öğretmen.

¹ 27/1/1954 tarih ve 6234 sayılı Kanunun 12. maddesi hükmü gereğince metinde geçen “Köy enstitüleri” deyimini “İlköğretmen okulu” olarak değiştirilmiştir.

Madde 9 – Yedinci ve sekizinci maddelerde yazılı disiplin kurulları üyeleri iki yıl için seçilir. Bu kurullara seçim yoluyla girecek üyelerin ne suretle seçilecekleri Maarif Vekilligince tesbit edilir. (Kaza ve valilik köy öğretmen ve eğitimcileri disiplin kurulları) kararlarını mürettep azanın çokluk reyiyile verirler. Bu kurullar rey nıسابı mahfuz kalmak üzere azanın çokluk sayısiyle de toplanabilirler.

İKİNCİ BÖLÜM

Köy eğitimci ve öğretmenlerinin vazife ve salahiyetleri

Madde 10 – (Mülga: 5/1/1961 - 222/89 md.)

Madde 11 – (Mülga: 27/1/1954 - 6234/12 md.)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Okullara kabul ve devam

Madde 12 - 17 – (Mülga: 5/1/1961 - 222/89 md.)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Talebenin ders araçları

Madde 18 - 21 – (Mülga: 5/1/1961 - 222/89 md.)

BEŞİNCİ BÖLÜM

Okul yapımı ve onarımı

Madde 22 - 23 – (Mülga: 24/5/1948 - 5210/15 md.)

Madde 24 – (Mülga: 5/1/1961 - 222/89 md.)

Madde 25 - 26 – (Mülga: 24/5/1948 - 5210/15 md.)

Madde 27 – (Mülga: 5/1/1961 - 222/89 md.)

ALTINCI BÖLÜM

Köy okullarına mahsus arazi

Madde 28 – (Mülga: 4/9/1947 - 5129/10 md.)

Madde 29 – (Mülga: 27/1/1954 - 6234/12 md.)

Madde 30 – (Mülga: 5/1/1961 - 222/89 md.)

YEDİNCİ BÖLÜM

**Köy eğitimci, öğretmen, gezici başöğretmen ve gezici öğretmenlerinin
mükafatlandırılması ve cezalandırılması**

Madde 31 - 37 – (Mülga: 27/1/1954 - 6234/12 md.)

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Köy Enstitüleri ve bu Enstitülerin köy okullarıyla ilgili işleri

Madde 38 – (Mülga: 24/5/1948 - 5210/15 md.)

Madde 39 - 40 – (Mülga: 27/1/1954 - 6234/12 md.)

Madde 41- 42 – (Mülga: 24/5/1948 - 5210/15 md.)

Madde 43 – (Mülga: 27/1/1954 - 6234/12 md.)

DOKUZUNCU BÖLÜM

**Köy Enstitülerinde vazife görenlerin tayini, terfi, mükafatlandırma ve
cezalandırma şekilleri**

Madde 44 - 45 – (Mülga: 27/1/1954 - 6234/12 md.)

Madde 46 – (Birinci fıkra Mülga: 5/3/1964 - 439/15 md.)

(Değişik: 27/1/1954 - 6234/7 md.) İlköğretmen okullarının öğretmenleri, mesai saatleri içinde okulda kalarak, kendilerine verilen eğitim ve öğretim işlerini görmek, ders dışı faaliyetlere katılmak ve ayrıca nöbet vazifelerini yapmakla mükelleftirler.

Öğretmen, memur, usta öğretici ve müstahdemler, vazifeli oldukları günlerde ilköğretmen okulu idarelerince tabelaya konarak yedirilirler, ve okul taşıtlarından faydalanırlar. Bunlar için hiç bir para alınmaz.

Madde 47 – İlköğretmen okullarında vazife gören öğretmen, memur, usta öğretici ve müstahdemlerin oturdukları evlerin dolayında her ev için yarım hektarı geçmemek üzere arazi ayrılır. Bunlar, o araziye örnek olabilecek şekilde aileleriyle birlikte işlerler; aile ihtiyacını

karşılayacak sayıda hayvan besleyebilirler. Elde edilen ürünlerden kendileri faydalanırlar. Bunun için hiç bir para alınmaz.

Madde 48 – İlköğretmen okulu öğretmenlerine okul öğretmenler kurulu kararıyla ve nöbetle müdürleri tarafından yılda iki ayı geçmemek üzere tatil izni verilir. Bu müddet aralıklı da olabilir.

Madde 49 - 53 – (Mülga: 27/1/1954 - 6234/12 md.)

ONUNCU BÖLÜM

Müteferrik maddeler

Madde 54 – Bu kanunda yazılı vazifeleri gören eğitmen, öğretmen, usta öğretici, gezici öğretmen ve gezici başöğretmen, müfettiş, muhtar ve ihtiyar meclisi azalarıyla bu vazifelerle ilgili işleri yapmaya memur edilenlerden birisine veya kurullarına karşı işlenecek ve Türk Ceza Kanununun ikinci kitabının üçüncü babının dokuzuncu faslında ve dördüncü babının üçüncü faslında ve dokuzuncu babının ikinci ve yedinci faslında mevcut cezalarla ilgili görülecek suçlardan ağır ceza mahkemesinin vazifesi dışında kalanlar, cumhuriyet müddeiumumiliğinin iddianamesiyle doğrudan doğruya mahkemeye verilir.

Madde 55 – 1609 sayılı kanun hükümlerine temas eden bir suç işliyen eğitmen ve öğretmenler, gezici öğretmen ve gezici başöğretmenler o kanunun birinci maddesinin ikinci fıkrasında yazılı memurlar hakkında yapılacak muameleye tabi tutulurlar.

Madde 56 – İlköğretmen okullarından ve eğitmen kurslarından mezun olanlara, köylerdeki sağlık vazifelerini yaptıkları esnada faydalanacakları acele sıhhi imdada mahsus malzemeyi havi birer sıhhat çantasını; Sıhhat ve İhtimai Muavenet Vekaleti, bütçesinden temin eder.

Madde 57 – İlköğretmen okullarına en yakın istasyon, iskele, kaza ve valilik merkezine bağlayan yol ilgili vekillik veya valiliklerce en kısa zamanda yaptırılır.

Bu okullara en yakın duraklar ve iskeleler en kısa bir zamanda ilgili vekillikçe yükletme ve boşaltmaya elverişli hale getirilir.

Madde 58 – İlköğretmen okullarının ve köy okullarının her türlü muhabere evrakı diğer resmi teşkillerin evrakı gibi köy posta teşkilatı vasıtasıyla getirilip götürülür.

Bu kurumlar resmi işlerinde köy ve jandarma telefonlarından parasız faydalanırlar.

Madde 59 - 60 – (Mülga: 5/1/1961 - 222/89 md.)

Madde 61 – İlköğretmen okulu binalarından birini veya bir köy okulu binasını Maarif Vekilligince verilecek planlara göre yaptıran veya bu okul ve ilköğretmen okullarına tarla, bağ, bahçe, fidanlık değirmen gibi bir gayrimenkulü bağışlıyan iyilik severlerin veya hayır müesseselerinin adları bunlara daimi olarak anılmak üzere verilir.

Madde 62 - 63 – (Mülga: 27/1/1954 - 6234/12 md.)

Madde 64 – 3803 sayılı kanunun onsekizinci maddesinde yazılı «Sağlık ve İçtimai Yardım Sandığı»nın alacakları, Devlet emvaline mahsus hak ve rüchanları haizdir. Bu sandığın gelirleri, faiz ve kazançları hiç bir harç, vergi ve resme tabi değildir.

Sandığın paraları; ilgili eğitmen, öğretmen ve müfettişler tarafından başkalarına temlik edilemez ve şahsi borçları için de haczolunamaz.

Yardımlar sandık azasına aşağıda yazılı hallerde yapılır:

1 - Vazifesi başında kazaya uğrayanların sakatlanmalarında veya ölümlerinde, (Bu hüküm köy enstitüsü talebesine de şamildir);

2 - Ailelerinin ölümlerinde, hastalıklarında; çocuklarının doğumunda;

3 - Hayvanlarının vazife esnasında ölmeleri veya kazaya uğramalarında;

4 - Evlerinin veya eşyasının tamamen yanması halinde;

5 - Evlenmelerinde.

Sandık azasına istihsal vasıtası edinme, işlik tesis etme, tetkik seyahatı yapma, çocuklarını okutma gibi sebeplerle de sandıktan ödünç para verilebilir.²

Madde 65 – (Mülga: 8/6/1949 - 5434/135 md.)

Madde 66 – (Mülga: 4/9/1947 - 5129/10 md.)

Madde 67 – 69 - (Mülga: 5/1/1961 - 222/89 md.)

Madde 70 – Bu kanun neşri tarihinden yürürlüğe girer.

Madde 71 – Bu kanunun hükümlerini yürütmeğe İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

4274 SAYILI KANUNDA EK VE DEĞİŞİKLİK YAPAN MEVZUATIN

² Maddede bahsi geçen sandık, 4/9/1947 tarih ve 5129 Sayılı Kanunun 8 inci maddesi ile yeniden kurulmuş; 27/1/1954 tarih ve 6234 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi ile adı ve mahiyeti değiştirilmiş; son olarak 20/11/1959 tarih ve 7381 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin, 6234 sayılı Kanunun 6 ncı maddesini yürürlükten kaldırmasıyla hükmü ve uygulanma imkanı kalmamıştır.

**YÜRÜRLÜKTEN KALDIRDIĞI KANUN VE HÜKÜMLERİ
GÖSTERİR LİSTE**

Yürürlükten Kaldırılan Kanun veya Kanun Hükümleri	Yürürlükten Kaldıran Mevzuatın		
	Tarihi	Sayısı	Maddesi
3803/7, 11, 12, 13, 18 inci maddeleri 4459/2 maddesinin 3, 4 fıkraları 4274/28, 66 ıncı maddeleri 5117 Sayılı Kanun 4274/39 uncu madde, 2 nci fıkra son cümle 4274/59 uncu madde (28 - 12) ibareleri 4274/10 uncu madde 1 inci bendde yer alan (3803 sayılı kanunun 11 inci, 3238 sayılı kanununun 5 inci maddelerine) ibaresi 4274/64 üncü madde 1 inci fıkra başındaki (3803 sayılı kanunun 18 inci maddesinde yazılı) ibaresi 4274/65 inci madde 1 inci fıkradaki (3803 sayılı kanunun 18 inci maddesine göre kurulan köy öğretmenleri) ibaresi	4/9/1947	5129	10
3803/16 ıncı madde 4274/22,23,25,26,38,41,42 nci maddeler, 5012 ve 5082 sayılı kanunlar	24/5/1948	5210	15
3803, 5352, 5541 sayılı kanunlar 4274/1-6, 11, 29, 31-37,39,40, 43-45, 49-53,62,63 üncü maddeler, 10 uncu madde (a) bendinin 1-3, 6 fıkraları 5210/12 nci madde 6076/11 inci madde 4644/12 nci madde	27/1/1954	6234	12
23 Eylül 1329 Tarihli Tedrisati İptidaiye Kanunu Muvakkatı Maarif Teşkilatına dair 789 Sayılı Kanunun 5 inci maddesi. 5522/1 inci maddesi 5129, 5210, 5828, 5955, 5956 ve 7135 Sayılı Kanunlarla diğer kanunların bu kanuna aykırı hükümleri.	5/1/1961	222	89
1702/3 Bütün ek ve tadilleriyle 3007/6 ile 6836 Sayılı Kanunla değişik 7 ve 8 inci maddeler. 3829/14 üncü maddesi. 7143 Sayılı kanun hükümleri.	5/3/1964	439	15

**4274 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖTERİR LİSTE**

Kanun No.	Farklı Tarihte Yürürlüğe Giren Maddeler	Yürürlüğe Giriş Tarihi
5012	—	24/2/1947

5117	–	26/6/1947
5129	–	10/9/1947
5210	–	31/5/1948
5479	1 inci ve geçici madde	1/1/1950
	2 nci madde	1/3/1950
5657	–	31/3/1950
5955	–	23/6/1952
6234	–	4/2/1954
222	Mali hükümler	1/3/1961
	Tayinle ilgili hükümler	28/2/1961
	Diğer hükümler	1/1/1961
439	Ders sayıları ile ilgili hükümler	12/3/1964
	Akşam Okulları hakkındaki hükümler	1/4/1964
	Diğer ücretlerle ilgili hükümler	1/3/1964